

Samen stad maken

Adviescommissie Participatie – 24 september 2026
Jasper Stoorvogel – Projectleider Samen stad maken

Doel van dit moment

- Kennismaken Adviescommissie Participatie en Raadscommissie Bestuur met Samen stad maken
- Beleid in vogelvlucht (onderdeel inwerkprogramma raad)

Nieuwe koers Samen stad maken

Waarom een nieuwe koers?

- Rekenkamerrapport: we doen ons best, maar het werkt te vaak niet.
- Teveel Utrechters voelen zich niet gezien en gehoord. Ook niet, en soms juist niet, in een participatietraject.
- Factor meest van invloed op vertrouwen in publieke instituten is of mensen het gevoel hebben dat ze een stem hebben.
- Veel kansen wanneer we meer eigenaarschap en zeggenschap bij Utrechters leggen

Missie

- Sterkere lokale democratie
- Betere plannen en beleid

Nieuwe koers: geen Utrecht zonder U (2024)

Overtuiging:

- Samenleving waar overheid, markt én gemeenschap gelijkwaardiger samenwerken

Dit bereiken we door:

- Meer zeggenschap voor Utrechters
- Meer eigenaarschap voor Utrechters
- Verwachtingen beter managen

Dit vraagt om:

- Verandering in houding en gedrag
- Nieuwe samenwerkingsvormen

Beleidsnota Samen stad maken

Geen Utrecht zonder U

Leidende principes voor houding en gedrag

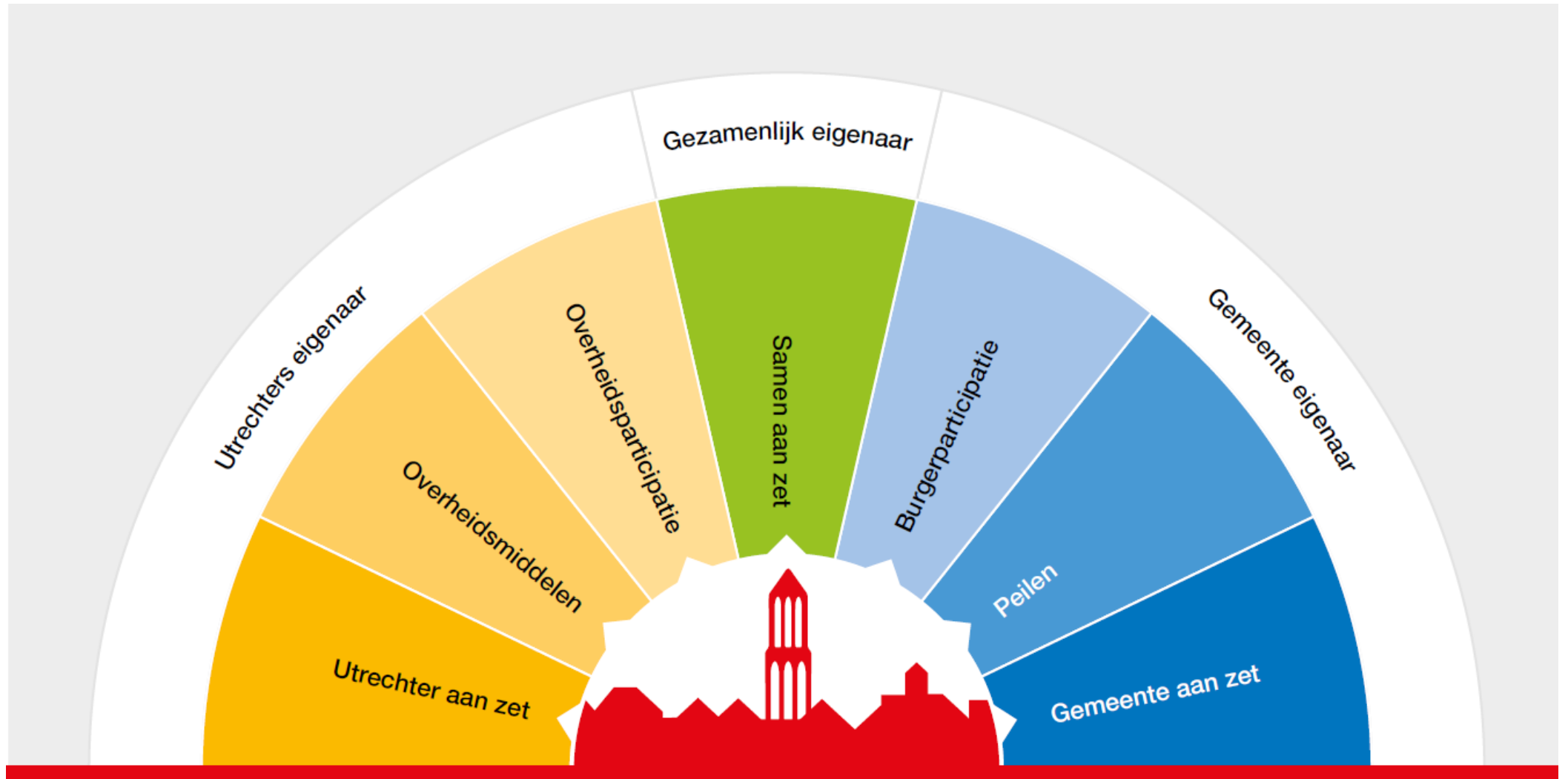
Welk gedrag hoort daar bij?

Leidende principes	Voorbeeld van gedrag
We zijn open en eerlijk	• We zijn duidelijk in wat ons doel is, we lichten onze besluiten toe en koppelen terug wat we wel en niet gedaan hebben met input van Utrechters (transparantie ook over proces) • We starten open, voordat er een oplossing of een plan ligt • We laten onszelf als mens zien; we laten ook ons gevoel zien, stellen ons kwetsbaar en empathisch op
We geven vertrouwen aan Utrechters	• We geven ruimte aan eigenaarschap en verantwoordelijkheid voor Utrechters • Loslaten en accepteren dat het anders kan gaan dan wij zelf in gedachten hebben: wij weten niet alles beter • Vertrouwen krijgen, begint met vertrouwen geven
We tonen lef	• We durven te innoveren en nieuwe vormen uit te proberen • We durven te handelen op signalen: luisteren en er ook wat mee doen. • We durven een grens te trekken, ook voor onze eigen veiligheid
We zorgen proactief voor inclusie en diversiteit	• Maatschappelijk sensitief: we zijn ons bewust van onze vooroordelen en zijn nieuwsgierig naar de verschillende perspectieven op een vraagstuk. • We erkennen het ongelijke speelveld en investeren ongelijk voor gelijke kansen • We doen extra moeite om degene voor wie we het doen (gebruikers) betrokken te laten zijn • We zorgen voor passende taal en passende vorm (specifiek aandacht voor jongeren onder de 18)
We investeren in duurzame relaties en verbinding met de stad	• We gaan het Stads kantoor uit, werken zo veel mogelijk ter plekke, meer buurt- en wijkgericht • We starten een relatie met aandacht, we luisteren oprecht als start voor verbinding en spreken waardering die er is uit • We investeren in relaties met sleutelpersonen in de stad • We stimuleren dat Utrechters met elkaar in gesprek gaan en er voor elkaar kunnen zijn
We willen continu leren en verbeteren	• Het mag fout gaan, we vragen om feedback van de Utrechters • We toetsen bij de mensen waar het om gaat of de oplossing werkt • We maken altijd gebruik van de data die er al is (inwonerssignalen bijvoorbeeld)

Kompas voor zeggenschap

Verschillende vormen van samenwerking

Gemeente Utrecht

Utrechter aan zet	Utrechters nemen verantwoordelijkheid. De gemeente heeft controlerende en zo nodig wettelijke rol zoals bijvoorbeeld een vergunning verlenen of handhaven.	Wijkmagazines, buurtfeest
Overheidsmiddelen	Utrechters nemen verantwoordelijkheid. De gemeente stelt subsidie of faciliteiten beschikbaar op basis van vastgestelde kaders en maakt hierover afspraken (voorwaarden) met de initiatiefnemers.	Buurthuizen in zelfbeheer, speeltuin in zelfbeheer, buurtfeest, activiteiten via initiatievenfonds
Overheidsparticipatie	Utrechters nemen verantwoordelijkheid. De gemeente faciliteert en steunt Utrechters met personele inzet door bijvoorbeeld kennis, ervaring, vaardigheden of netwerk in te brengen. Hierover maakt de gemeente afspraken met de initiatiefnemers, eventueel ook over financiële bijdrage.	Wooncoöperaties, buurtverbinders, Stadsmakers, wijkplatforms, plan voor vergroening buurt, vaccinatie in buurten, uitvoering burgerberaad, zelfbeheer van plein
Samen aan zet	De gemeente en Utrechters werken samen op basis van gedeeld eigenaarschap binnen de (door de raad) vastgestelde doelen. Dit betekent dat beide verantwoordelijkheid nemen. In deze vorm zijn we niet gericht op een besluit van de gemeente.	Wij(k) bouwen in Leeuwesteyn, Wervenberaad, Wijkalliantie+, Parkorganisatie Maximapark, Gezondheidspact
Burgerparticipatie	De gemeente is verantwoordelijk en nodigt uit om (vaak met een beperkte groep) samen te gaan maken. Utrechters zijn de participerende partij, representativiteit is van belang. De gemeente neemt uiteindelijk een afgewogen besluit.	Opstellen buurtagenda's, Overvecht Centrum, sollicitatie programmamanager Samen voor Overvecht, Park Leeuwensteyn, stadsteam Jaarbeurspleingebouw
Peilen	De gemeente is verantwoordelijk en voert brede peiling uit door gebruik maken van inwonerssignalen en vragen stellen onder gebruikers en belanghebbenden: zowel online als in gesprekken. Op basis van deze brede inventarisatie van verschillende belangen neemt gemeente een besluit.	Zoekgebieden duurzame energie, Nota van Uitgangspunten uit UPG, Omgevingsvisie Binnenstad, verbetering dienstverlening, Panel Meetellen
Gemeente aan zet	Gemeente voert wettelijke taak uit. De gemeente is verantwoordelijk en informeert Utrechters.	Handhaving, uitgifte paspoorten

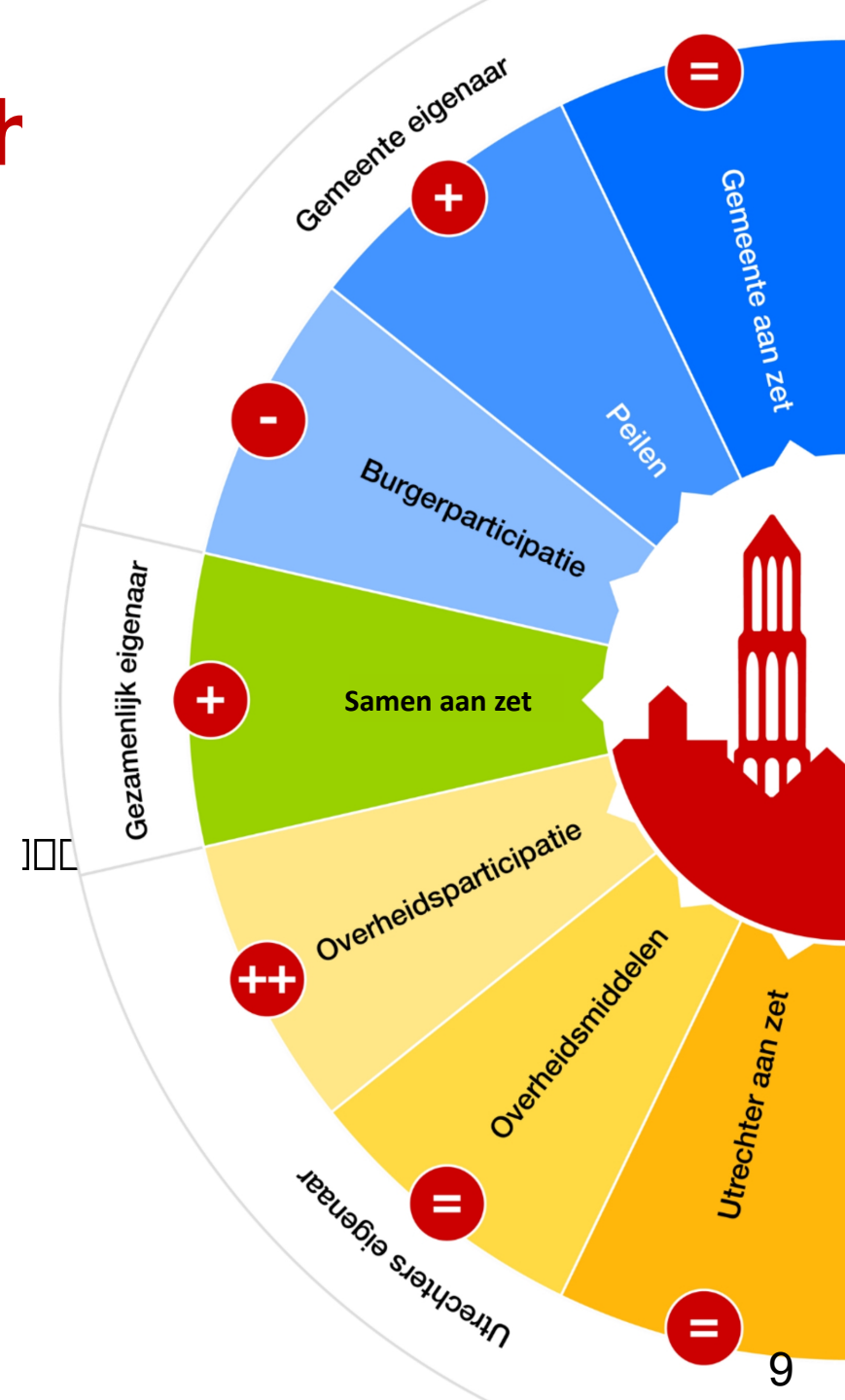
Kompas koerst op meer zeggensch

1. Bredere belangenafweging door college en raad met meer ongehoord geluid

- Meer 'peilen' (bij bredere groep meer gelijkwaardig de verschillende geluiden op te halen)
- Minder burgerparticipatie (met een kleine groep intensief samenwerken)

2. Meer eigenaarschap van Utrechters: wat Utrechters zelf kunnen doen ze zelf

- Meer overheidsparticipatie (wij steunen Utrechters)
- Meer samen aan zet (gelijkwaardige samenwerking)

Huidige uitdagingen

- Kern van verandering zit in houding en gedrag, een cultuurverandering gaat niet vanzelf. Monitor Samen stad maken: we zijn op de goede koers, maar we zijn er nog lang niet.
- Coalitieakkoord: alle medewerkers moeten Samen stad maken
- Rol van de raad
 - Kaderstellend: met ruimte in het proces
 - In participatietrajecten: hoe stel je jezelf op als raadslid
 - Na participatietrajecten: gebruik van samenwerkingsverslagen, brede belangenafweging
 - Eigenaarschap Utrechters: durven loslaten

Doel van dit moment

- Kennismaken met de Adviescommissie Participatie en Raadscommissie Bestuur met Samen stad maken
- Samen stad maken in vogelvlucht

Bespreekpunten

- Ruimte voor vragen
- Hoe kunnen wij de (advies)commissie helpen? Bijvoorbeeld:
 - Als sparringpartner van de adviescommissie
 - Organiseren werkbezoek
 - Verdiepende sessie over deelonderwerp
- Welke inhoudelijke onderwerpen spelen er bij de raad?
- Wat wil je ons meegeven?

